

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΣΤΟ ΧΡΗΣΤΟ ΤΣΙΓΑΡΙΔΑ

**Μια Πολιτική συνομιλία του Χρήστου
Τσιγαρίδα με το Νίκο Μαζιώτη**

Ιούνιος 2021

Το 2016 υπέβαλα γραπτώς κάποιες ερωτήσεις σε 2 φάσεις στον σύντροφο Χρήστο Τσιγαρίδα. Ήδη τότε η υγεία του ήταν αρκετά κλονισμένη και σε κάποιες πρόσθετες ερωτήσεις που του είχα στείλει, δεν μπόρεσε να απαντήσει. Την συνομιλία αυτή είχα σκοπό να την δημοσιοποιήσω το αμέσως επόμενο διάστημα, όμως τα γεγονότα του 2017, η σύλληψη της συντρόφισσας Ρούπα, τα γεγονότα στην συνεδρίαση της 30ης Ιουνίου 2017 με τις δηλώσεις του μετανοημένου πρώην μέλους του Επαναστατικού Αγώνα στο εφετείο της 1ης δίκης της οργάνωσης, η βμηνη απομόνωσή μου από την ημέρα εκείνη, η απεργία πείνας που κάναμε με τη συντρόφισσα Ρούπα τον Νοέμβριο-Δεκέμβριο του 2017, ο πόλεμος που είχε εξαπολυθεί εναντίον μας και εναντίον του Επαναστατικού Αγώνα από κάποιες πλευρές του χώρου μέσα και έξω από τις φυλακές, ανέβαλαν τότε την δημοσιοποίηση αυτής της συνομιλίας.

Στις 10 Ιουνίου 2019, ο σύντροφος Χρήστος Τσιγαρίδας έφυγε από τη ζωή. Επέλεξα να την δημοσιοποιήσω προς τιμήν του 2 χρόνια ακριβώς μετά το θάνατό του. Η πολιτική συνομιλία αυτή βάζει ένα λιθαράκι σε αυτό το τόσο σημαντικό που λέγεται ιστορική μνήμη. Η ιστορική μνήμη μας κάνει ανθρώπους με ταυτότητα, μας υπενθυμίζει ποιοι είμαστε. Το ίδιο ισχύει και για τα επαναστατικά κινήματα.

Ο Χρήστος Τσιγαρίδας ήταν μέλος της ένοπλης οργάνωσης Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας. Ήταν η πρώτη οργάνωση αντάρτικου που δημιουργήθηκε στα χρόνια της μεταπολίτευσης μετά την πτώση της δικτατορίας του 1967-1974. Στα 20 χρόνια της ύπαρξής του, από το 1975 ως το 1995, ο ΕΛΑ πραγματοποίησε εκατοντάδες επιθέσεις, βομβιστικές κυρίως. Ξεκίνησε με εμπρηστικές επιθέσεις με τον εμπρησμό αμερικανικών αυτοκινήτων στην αμερικάνικη βάση ελλημενισμού στην Ελευσίνα το 1975. Αργότερα πέρασε στις βομβιστικές επιθέσεις ενώ πραγματοποίησε και 2 εκτελέσεις, αυτές του αστυνομικού βασανιστή της χούντας, Μπάμπαλη το 1978 και του αστυνομικού Βέλλιου το 1994 μετά την ανατίναξη με τηλεχειριζόμενο μηχανισμό αστυνομικού λεωφορείου στον Περισσό. Η γκάμα των ενεργειών του ΕΛΑ περιλάμβανε πολλούς στόχους: αμερικάνικους, εταιρείες, εφορίες, υπουργεία, τα γραφεία του ΣΕΒ, αστυνομικές δυνάμεις και άλλους στόχους.

Σταθμός φυσικά στην δράση του όπως και στο ελληνικό αντάρτικο πόλης τότε, ήταν η απόπειρα εμπρησμού της γερμανικής AEG στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη τον Οκτώβριο του 1977, μια ενέργεια σύμβολο, μετά την δολοφονία στα λευκά κελιά των φυλακών Σταμχάιμ της Δ. Γερμανίας των μελών της RAF, Αντρέας Μπάαντερ, Γκούντρουν Ένσλιν, Γιαν-Καρλ Ράσπε. Σε αυτήν την απόπειρα σκοτώθηκε μετά από συμπλοκή με αστυνομικούς το ιδρυτικό μέλος του Επαναστατικού Λαϊκού Αγώνα Χρήστος Κασίμης. Ήταν ο πρώτος νεκρός αντάρτης πόλης στην Ελλάδα, ο ένας από τους τρεις όπου οι άλλοι δύο ήταν ο Χρήστος Τσουτσουβής, επίσης μέλος του ΕΛΑ και κατόπιν της Αντικρατικής Πάλης και ο Λάμπρος Φούντας μέλος του Επαναστατικού Αγώνα. Ο Χρήστος Κασίμης όπως λέει και στην συνομιλία μας ο Τσιγαρίδας έδρασε και στο αντάρτικο κατά της χούντας στην οργάνωση 20η Οκτώβρη.

Ο ΕΛΑ αυτοδιαλύθηκε το 1995. 8 χρόνια αργότερα, τον Φεβρουάριο του 2003 και ενώ βρισκόταν σε εξέλιξη η δίκη της 17N μετά τις συλλήψεις του καλοκαιριού του 2002, συλλαμβάνονται 4 άτομα, μεταξύ των οποίων και ο Χρήστος Τσιγαρίδας ο

ο οποίος αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη της συμμετοχής του στον ΕΛΑ. Παρά το δυσμενές κλίμα που είχε δημιουργηθεί λόγω της λάσπης της κρατικής προπαγάνδας και των ΜΜΕ και παρά τις επιθέσεις που δέχτηκε για την επιλογή του να αναλάβει την πολιτική ευθύνη της συμμετοχής του στον ΕΛΑ, ο Χρήστος Τσιγαρίδας στη πρώτη δίκη της οργάνωσης που ακολούθησε, υπερασπίστηκε την ιστορία του ΕΛΑ, την προσωπική επαναστατική τιμή του και τη μνήμη του δολοφονημένου συντρόφου και φίλου του, Χρήστου Κασίμη, όπως λέει και στη συνομιλία μας.

Στη 1η δίκη ο Τσιγαρίδας καταδικάζεται ως απλός συνεργός για όλες τις επιθέσεις του ΕΛΑ από το 1983 και μετά σε 1174 χρόνια. Όμως στις επόμενες δίκες απαλλάσσεται από τη κατηγορία της απλής συνέργειας λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων αποδεικνύοντας ότι η καταδίκη του βασίστηκε μόνο και μόνο στην ανάληψη της πολιτικής ευθύνης και της πολιτικής υπεράσπισης του ΕΛΑ και της δράσης του.

Τον Χρήστο τον γνωρίσαμε όταν ερχόταν στις συνεδριάσεις της 1ης δίκης του Επαναστατικού Αγώνα το 2011-2012 και μας έκανε την τιμή να είναι πολιτικός μάρτυρας υπεράσπισης στην πρώτη δίκη (2011-2013) μετά από ένα διεθνές κάλεσμά μας ως φυλακισμένα μέλη του Επαναστατικού Αγώνα τον Δεκέμβριο του 2010. Σε αυτή τη δίκη εκτός του συντρόφου Τσιγαρίδα είχε τοποθετηθεί και ο σύντροφος Δημήτρης Κουφοντίνας, πρώην μέλος της 17N αλλά και συντρόφισσες/οι από την Ευρώπη που είχαν συμμετάσχει στο δυτικοευρωπαϊκό αντάρτικο πόλης, ένας σύντροφος που είχε συμμετάσχει στους C.C.C (Μαχόμενοι Κομμουνιστικοί Πυρήνες), μια συντρόφισσα που είχε συμμετάσχει στη RAF, σύντροφοι αναρχικοί από Ισπανία και Αγγλία. Επίσης ο Χρήστος Τσιγαρίδας μας είχε κάνει την τιμή να συμμετάσχει σε 2 ιστορικές εκδηλώσεις που είχαν διοργανωθεί από εμάς σε συνεργασία με την τότε Συνέλευση Αλληλεγγύης στην υπόθεση του Επαναστατικού Αγώνα.

Η πρώτη* ήταν τον Μάρτιο του 2012 όταν είχαμε αποφυλακιστεί μετά την παρέλευση του 18μηνου και όπου τοποθετηθήκαμε, κυρίως η συντρόφισσα Ρούπα και εγώ για την δράση του Επαναστατικού Αγώνα απέναντι στο “κίνημα”, κάτι πρωτοφανές ακόμα και για τα διεθνή κινηματικά δεδομένα, σε ένα κατάμεστο Γκίνη στο ΕΜΠ.

Η δεύτερη** τον Ιούνιο του 2012, ήταν μια διήμερη εκδήλωση, στην Πάντειο, με διεθνή χαρακτήρα, με τίτλο “Εκδήλωση για τον Αγώνα και την Επανάσταση” με θεματικές την πρώτη μέρα, “Ένοπλα κινήματα στην Ευρώπη και η ιστορία τους” και τη δεύτερη μέρα, “Ο αγώνας σήμερα και η προοπτική της διεθνούς κοινωνικής Επανάστασης ως απάντηση στη συστημική κρίση”. Ο Χρήστος Τσιγαρίδας είχε τοποθετηθεί για την ιστορία του ΕΛΑ ενώ μίλησαν και σύντροφοι από την Ευρώπη που είχαν συμμετάσχει σε οργανώσεις αντάρτικου (2η Ιούνη, C.C.C) και είχαν αποδεχθεί το διεθνές κάλεσμα αλληλεγγύης που είχαμε απευθύνει για να τοποθετηθούν ως πολιτικοί μάρτυρες υπεράσπισης στην δίκη μας τότε. Μετά από 2 χρόνια στην παρανομία όπου συνεχίσαμε τη δράση του Επαναστατικού Αγώνα με την βομβιστική επίθεση στην ΕΚΤ (ΤτΕ) - ΔΝΤ και τη σύλληψή μου το 2014 στην συμπλοκή στο Μοναστηράκι ξαναήρθα σε επαφή με τον σύντροφο Τσιγαρίδα ο οποίος είχε έλθει στην έναρξη του εφετείου της 1ης δίκης του Επαναστατικού Αγώνα τον Μάιο του 2015. Ήδη όμως τότε ο Χρήστος λόγω των προβλημάτων υγείας που αντιμετώπιζε είχε δυσκολία στις μετακινήσεις. Δεν τον ξαναείδα από τότε όμως κρατούσαμε τηλεφωνική επαφή. Ο σύντροφος Χρήστος Τσιγαρίδας ήταν ένας αγωνιστής μιας άλλης γενιάς που έδρασε σε άλλες εποχές υπό τελείως διαφορετικές συνθήκες. Κλείνω το αφιέρωμα αυτό με τα ίδια του τα λόγια στο τέλος της τοποθέτησής του στη διεθνή εκδήλωση της Παντείου στις 7 Ιουνίου 2012: **“Όπως πολλοί άλλοι στην Ιστορία και στη γενιά μου, έκανα επιλογές που δέσμευσαν ολοκληρωτικά τη ζωή μου. Καθόλου δεν μετανιώνω γι’ αυτό. Έχουμε δίκιο να επαναστατούμε. Τολμάμε να αγωνιζόμαστε και θα νικήσουμε”**.

ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ ΧΡΗΣΤΟ ΤΣΙΓΑΡΙΔΑ

Νίκος Μαζιώτης μέλος του Επαναστατικού Αγώνα

*Η εκδήλωση αυτή είχε τίτλο «ΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑ» και είχε εκδοθεί σε μπροσούρα το 2012 από τη Συνέλευση Αλληλεγγύης για την υπόθεση του Επαναστατικού Αγώνα βλ. <https://epanastaticosagonas.wordpress.com> 2012/03/09 (ΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑ Διήμερη εκδήλωση-συζήτηση στο ΕΜΠ)

**Η εκδήλωση αυτή έγινε τον Ιούνιο του 2012 στην Πάντειο και είχε επίσης εκδοθεί σε μπροσούρα από την Συνέλευση Αλληλεγγύης για την υπόθεση του Επαναστατικού Αγώνα βλ. <https://epanastaticosagonas.wordpress.com> 2012/06/07 (ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΠΑΝΤΕΙΟ)

.....

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΙΓΑΡΙΔΑ ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΟ ΜΑΖΙΩΤΗ

1) Γιατί δημιουργήθηκε ο Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας; Ποιες ήταν οι πολιτικές αναγκαιότητες οι οποίες συνέβαλαν στην ίδρυσή του;

Ο ΕΛΑ δημιουργήθηκε με την πτώση της χούντας, στις συγκεκριμένες συνθήκες της μεταπολίτευσης, όμως μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι η συγκυρία έπαιξε τον μικρότερο ρόλο στη δημιουργία του. Μια επαναστατική πολιτική οργάνωση όπως ο ΕΛΑ θα δημιουργούνταν κάποια στιγμή στην Ελλάδα, ακόμα και αν δεν είχε μεσολαβήσει η επτάχρονη στρατιωτικο-φασιστική δικτατορία. Ήδη από τη δεκαετία του '60 είχαν αρχίσει οι πρώτες ζυμώσεις για το ξεπέραςμα του ρεφορμισμού, στον οποίο είχε βυθιστεί το ΚΚΕ και η ΕΔΑ, έχοντας στην πραγματικότητα μετατραπεί σε ουρά του Κέντρου. Ήταν ώριμη απαίτηση των καιρών η δημιουργία επαναστατικών οργανώσεων με τα χαρακτηριστικά του ΕΛΑ. Η δικτατορία ωρίμασε περισσότερο τα πράγματα. Ο ρεφορμισμός έδειξε την πλήρη αδυναμία του να αντιδράσει και να πολεμήσει το καθεστώς των συνταγματαρχών, μολονότι στην Ελλάδα η Αριστερά είχε μια πλατιά βάση, είχε ανθρώπους που είχαν πολεμήσει στην Κατοχή και τα μετέπειτα χρόνια. Οι νέες επαναστατικές οργανώσεις που γεννήθηκαν την περίοδο της χούντας προσπάθησαν να οργανώσουν πραγματική αντίσταση, χρησιμοποιώντας και βίαια επαναστατικά μέσα.

Από την άλλη μεριά, η πτώση της χούντας δημιούργησε νέες συνθήκες. Η κοινή αναφορά στον αντιδικτατορικό αγώνα, που σε μεγάλο βαθμό κουκούλωνε τις ταξικές διαφορές και τις πολιτικές αντιθέσεις, έφυγε από τη μέση. Κάποιοι θεώρησαν πως ο αγώνας τέλειωσε και πλέον επιτρέπονται μόνο κοινοβουλευτικά μέσα. Σ' αυτούς τους κάποιους συγκαταλέγονται και άνθρωποι και ομάδες που μέσα στη δικτατορία χρησιμοποίησαν βίαια, ένοπλα μέσα πάλης. Και μέσα στην επαναστατική αριστερά, η οποία ουσιαστικά ανδρώθηκε στη διάρκεια της δικτατορίας, αναπτύχθηκαν αντιθέσεις. Αντιθέσεις πολιτικές και ιδεολογικές, που αφορούσαν το χαρακτήρα της επανάστασης, τη στρατηγική και την τακτική, το συνδυασμό νόμιμων και παράνομων μορφών αγώνα και άλλα σοβαρά ζητήματα. Ο ΕΛΑ εξέφρασε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση μέσα στον ευρύτερο χώρο της επαναστατικής αριστεράς, όπως αυτή η κατεύθυνση αποτυπώθηκε στο μανιφέστο του και όπως υποστηρίχθηκε από την πολιτική του δράση, η οποία κακώς περιορίζεται στις ένοπλες μορφές αγώνα.

2) Πες κάποια πράγματα για το Χρήστο Κασίμη ο οποίος σκοτώθηκε στην απόπειρα εμπρησμού της AEG το 1977. Ποιος ήταν ο ρόλος του πολιτικά στην ίδρυση του ΕΛΑ;

Αν και πέρασαν σαράντα χρόνια από τότε, ακόμα δεν έχω ξεπεράσει το θάνατο του Χρήστου Κασίμη. Ήταν για μένα σύντροφος και φίλος. Την πρωτοβουλία για τη συγκρότηση του ΕΛΑ την είχαν ελάχιστοι άνθρωποι, λιγότεροι από τα δάχτυλα του ενός χεριού. Κεντρική φυσιογνωμία ανάμεσά τους ήταν ο Χρήστος. Όλοι είχαν την ίδια αφοσίωση στην επαναστατική υπόθεση. Κάθε μέλος του ΕΛΑ θα μπορούσε να σκοτωθεί σε μια ενέργεια της οργάνωσης. Ήταν προετοιμασμένοι γι' αυτό. Κι όσοι δεν ήταν προετοιμασμένοι, εγκατέλειπαν μόνοι τους την οργάνωση μετά την πρώτη ενέργεια που έπαιρναν μέρος ή στη διάρκειά της. Ο Χρήστος δεν ξεχώριζε από τους υπόλοιπους για το θάρρος και την αφοσίωσή του στον επαναστατικό λαϊκό αγώνα. Ξεχώριζε από μερικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, που τον έκαναν αγαπητό και σεβαστό σε όλους. Ήταν χαρισματικός ομιλητής και συνομιλητής. Ο λόγος του ήταν ξεκάθαρος, απλός, μεστός από νοήματα. Και κυρίως ήταν σεμνός, σε μια εποχή που υπήρχαν αρκετά «φουσκωμένα παγώνια». Όταν διαφωνούσε, ο Χρήστος δεν έστηνε καβγάδες, αλλά αντάλλαζε επιχειρήματα. Και ήξερε να αναδεικνύει τα κοινά σημεία, για να υπάρξει στο τέλος όχι μια καταγραφή διαφωνιών, αλλά μια κοινή απόφαση για συγκεκριμένη δράση. Όταν ο μικρός αρχικός πυρήνας άρχισε τη δουλειά για τη δημιουργία του ΕΛΑ, τα μέλη του μοιράστηκαν αρμοδιότητες. Την ώρα που άλλοι ασχολούνταν με επιχειρησιακά ζητήματα (π.χ. να αναπτύξουν μηχανισμούς καθυστέρησης για τους εμπρηστικούς μηχανισμούς, ώστε να προλαβαίνουν οι σύντροφοι να απομακρύνονται με ασφάλεια), ο Χρήστος ανέλαβε το έργο της επαφής με άτομα και ομάδες που είτε είχαν δραστηριοποιηθεί στη διάρκεια της δικτατορίας σε διάφορες ενέργειες (όχι κατ' ανάγκη ένοπλες) είτε σχεδίαζαν να το κάνουν αλλά δεν πρόλαβαν. Ήταν ο καταλληλότερος γι' αυτή τη δουλειά, λόγω των προσωπικών χαρακτηριστικών που προανέφερα.

3) Υπήρξε ιστορικά κάποια σύνδεση οργανώσεων που έβαζαν βόμβες στη διάρκεια της χούντας του 1967-74 με το αντάρτικο πόλης που εμφανίστηκε στην μεταπολίτευση από το 1975 και μετά;

Ασφαλώς υπήρξε. Είναι γνωστό πως ο Χρήστος Κασίμης ήταν μέλος του Κινήματος της 20ης Οκτώβρη. Αυτό δεν σημαίνει πως όλα τα μέλη της 20ης Οκτώβρη πέρασαν στον ΕΛΑ. Αναφέρω το παράδειγμα του Χρήστου για να πω ότι ο ΕΛΑ δεν προέκυψε από παρθενογέννηση, αλλά είχε σύνδεση (σε επίπεδο μελών, αλλά και σε επίπεδο πολιτικών και ιδεολογικών απόψεων) με οργανώσεις της επαναστατικής αριστεράς που έδρασαν στη διάρκεια της δικτατορίας. Στη διάρκεια της δικτατορίας, προς το τέλος του 1973, οργανώσεις που έβαζαν βόμβες ή έκαναν και άλλες, σοβαρότερες ενέργειες, όπως η επίθεση με χειροβομβίδες στην Ασφάλεια στη Μπουμπουλίνας, η επίθεση στο Ε' Αστυνομικό Τμήμα, συναντήθηκαν και αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους. Έβγαλαν μάλιστα και ένα κείμενο. Αυτή η συνεργασία, όμως, δεν υλοποιήθηκε ποτέ για διάφορους λόγους (όχι μόνο επειδή μετά από μισό χρόνο έπεσε η χούντα). Υπήρχε, λοιπόν, ένα έδαφος καλλιεργημένο από την εποχή της δικτατορίας. Σύντροφοι από την 20 Οκτώβρη και από τον Άρη του Ρήγα Φεραίου συμμετείχαν στον ΕΛΑ, αλλά δεν ήταν ο μόνος.

4) Ποιο ήταν το πολιτικοϊδεολογικό στίγμα του ΕΛΑ; Σε ποια τάση ή παράδοση του κομμουνιστικού φάσματος και κινήματος θα μπορούσαμε να πούμε ότι ανήκε ή αναφέρεται ο ΕΛΑ;

Είναι δύσκολο να απαντήσεις με λίγες λέξεις, κατατάσσοντας τον ΕΛΑ σε κάποια από τις γνωστές τάσεις του κομμουνιστικού κινήματος. Άλλωστε, όλες οι κατατάξεις εγκυμονούν τον κίνδυνο της αυθαιρεσίας. Μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι ο ΕΛΑ ανήκει στην μαρξιστική παράδοση του εργατικού κινήματος, όχι στην αναρχική. Μολονότι ο ΕΛΑ «κλείνει το μάτι» στην Αυτονομία, αρνούμενος το λενινιστικό μοντέλο οργάνωσης, δεν μπορείς να το κατατάξεις στην Αυτονομία.

Από την άλλη, η ανάλυσή του για το παγκόσμιο σύστημα του καπιταλιστικού ιμπεριαλισμού, όπως και η ανάλυσή του για το χαρακτήρα της επανάστασης στην Ελλάδα και τη συμμαχία των ταξικών δυνάμεων που θα τη φέρουν σε πέρας, πατάει σχεδόν εξ' ολοκλήρου στη μαρξιστικολενινιστική παράδοση και στις θεωρητικές προσεγγίσεις της περιόδου της Τρίτης Διεθνούς. Οι απόψεις του για την ανάπτυξη της επαναστατικής διαδικασίας έχουν στον πυρήνα τους τον γκεβαρισμό και η τακτική του την τακτική των Τουπαμάρος. Στο ιδρυτικό μανιφέστο του ΕΛΑ, όλες αυτές οι προσεγγίσεις του διεθνούς επαναστατικού μαρξιστικού ρεύματος καταβάλλεται προσπάθεια να συντεθούν σε μια διαλεκτική ενότητα, και όχι να παρατεθούν σαν ένα άθροισμα δανείων από διάφορες τάσεις του κομμουνιστικού κινήματος. Όποιος ξαναδιαβάσει σήμερα τα «καταστατικά» κείμενα του ΕΛΑ, πρέπει να πάρει υπόψη του και την εποχή στην οποία γράφτηκαν και το επίπεδο θεωρητικής ανάπτυξης του κινήματος τότε.

5) Υπήρχε κάποια σχέση του ΕΛΑ με το εργατικό κίνημα με την έννοια ότι τα μέλη του όχι ως ΕΛΑ αλλά ως αγωνιστικά υποκείμενα είχαν σχέση με το εργατικό κίνημα ή γενικότερα με το μαζικό κίνημα και τις δομές του;

Σύμφωνα με το ιδεολογικοπολιτικό μανιφέστο του ΕΛΑ, τρεις ήταν οι βασικές κατευθύνσεις-στόχοι της οργάνωσης. Αντιπληροφόρηση, μαζικό κίνημα, ένοπλες ενέργειες. Τα μέλη της οργάνωσης είχαν συνείδηση της σπουδαιότητας του μαζικού κινήματος και του ρόλου που καλείτο να παίξει στη δημιουργία των συνθηκών που θα οδηγούσαν στην καταστροφή αυτής της κοινωνίας. Έτσι, τα εργαζόμενα μέλη της οργάνωσης συμμετείχαν ενεργά στο σωματείο της δουλειάς τους ή, αν δεν υπήρχε, εργαζόταν για να δημιουργήσουν σωματείο μαζί με τους συναδέλφους τους. Ολόκληρη η οργάνωση –χωρίς να εμφανίζεται ως τέτοια– προσπαθούσε να στηρίξει απεργιακούς αγώνες. Σύντροφοι ξενυχτούσαν με τους απεργούς εργάτες έξω από τα εργοστάσια, προσπαθούσαν να οργανώσουν την αλληλεγγύη, να μαζέψουν λεφτά για το απεργιακό ταμείο, να βοηθήσουν τη στιγμή της σύγκρουσης με τον κατασταλτικό μηχανισμό, που συχνά ερχόταν ως αντίδραση των αφεντικών. Ποτέ, όμως οι σύντροφοι δεν επέμβαιναν στις αποφάσεις των απεργών. Βλέποντας το πρόβλημα της απομόνωσης απεργών εργατών μιας επιχείρησης από την υπόλοιπη εργατική τάξη, ακόμα και από ομοειδείς επιχειρήσεις, η οργάνωση, μετά από πρωτοβουλία μελών της, δημιούργησε τον «Εργασιακό Σύνδεσμο», με είκοσι μέλη αρχικά, με στόχο το συντονισμό και την αλληλεγγύη-αλληλοβοήθεια των εργατικών κινητοποιήσεων. Αυτή η πρωτοβουλία μετά τον θάνατο του Χρήστου Κασίμη ατόνησε και τερματίστηκε.

6) Τον Ιούνιο του 1978 εκτελέστηκε ο αστυνομικός βασανιστής της χούντας Μπάμπαλης, του οποίου την εκτέλεση, μετά από κάποια χρόνια είχε αναλάβει ο ΕΛΑ. Αρχικά όμως, είχε γίνει ανάληψη ευθύνης από την ομάδα Ιούνης '78. Γιατί είχε γίνει αυτό;

Η ομάδα που ανέλαβε την εκτέλεση του Μπάμπαλη αποφασίστηκε να είναι τελείως αποκομμένη από την υπόλοιπη οργάνωση. Η προσπάθεια κράτησε δυο χρόνια. Τον πρώτο χρόνο, ενώ ήταν έτοιμη, ο Μπάμπαλης άλλαξε σπίτι κι έτσι ξεκίνησαν όλα από την αρχή. Όταν εκτελέστηκε ο Μπάμπαλης, η ομάδα δεν ήξερε

σε τι κατάσταση ήταν η οργάνωση. Έτσι, αποφάσισε να αναλάβει την ευθύνη της ενέργειας σαν Ιούνης '78, ξέροντας πως αν όλα ήταν εντάξει, η οργάνωση θα αναλάμβανε την ευθύνη της ενέργειας. Ήταν μια απόφαση υπαγορευμένη από τις ανάγκες του συνωμοτισμού.

7) Ποια ήταν η άποψη ή η ανάλυση του ΕΛΑ για την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ το 1981; Π.χ. η 17N είχε βγάλει προκήρυξη με την οποία δήλωνε ότι αναστέλλει προσωρινά την δράση της λόγω της διαφαινόμενης ανάληψης της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ ενώ ο ΕΛΑ συνέχιζε τη δράση του το διάστημα 1981-1983 που υπήρξε αναστολή της 17N.

Η 17N, με την προκήρυξή της, δεν ανακοίνωσε μόνο την αναστολή της δικής της δράσης, αλλά υποστήριξε ότι το ίδιο πρέπει να κάνουν όλες οι επαναστατικές οργανώσεις, γιατί το ΠΑΣΟΚ έχει ένα ριζοσπαστικό πρόγραμμα, που θα το φέρει σε σύγκρουση με τον ιμπεριαλισμό, με αποτέλεσμα να επιχειρηθεί πραξικόπημα τύπου χούντας του 1967. Οπότε, οι επαναστατικές οργανώσεις θα έπρεπε να είναι έτοιμες να αποκρούσουν το πραξικόπημα που θα επιχειρηθεί.

Ο ΕΛΑ απάντησε σ' αυτή την προκήρυξη υποστηρίζοντας ότι το ΠΑΣΟΚ είναι ένα καθεστωτικό κόμμα, γι' αυτό και ο επαναστατικός αγώνας πρέπει να συνεχιστεί σε όλες τις μορφές του (και ένοπλα). Δεν χρειάζεται να πω, βέβαια, ποια εκτίμηση δικαιώθηκε. Άλλωστε, δυο χρόνια μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, η 17N επέστρεψε στην ένοπλη δράση, εκτελώντας τον Τσάντες. Δεν έδωσε καμιά εξήγηση, όμως, για εκείνη την πρωτοφανή πρόταση για αναστολή της ένοπλης επαναστατικής δράσης, Ήταν πολλοί εκείνοι που είχαν αυταπάτες για το ρόλο του ΠΑΣΟΚ. Και στην κοινοβουλευτική Αριστερά και στην εξωκοινοβουλευτική Αριστερά. Η 17N δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Δυστυχώς, η ιστορία επαναλήφθηκε ως φάρσα, με τις αυταπάτες που καλλιεργήθηκαν με την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία. Ακόμα και αναρχικοί πήγαν στις κάλπες και ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ, όπως ξέρω! Αυτές οι αυταπάτες πνίγηκαν στο βάλτο του τρίτου Μνημονίου, όμως το ζήτημα είναι να μπορούμε να κάνουμε σωστή ανάλυση για το ρόλο που διαδραματίζουν οι αστικές δυνάμεις που φοράνε ριζοσπαστικά προσωπεία. Ρόλο εγκλωβισμού του λαού και στραγγαλισμού των αγωνιστικών του διαθέσεων.

8) Ποιες ήταν, αν υπήρχαν, οι πολιτικές διαφορές του ΕΛΑ με την 17N; Υπήρξε κάποια συζήτηση έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια ενιαία οργάνωση στην μεταπολίτευση;

Όπως είπα και σε άλλο σημείο, μετά την πτώση της χούντας υπήρξαν συζητήσεις ανάμεσα σε αγωνιστές που συμμετείχαν σε αντιστασιακές οργανώσεις της επαναστατικής αριστεράς. Συζητήσεις που είχαν ξεκινήσει από τη διάρκεια της χούντας. Ασφαλώς και υπήρχαν διαφορές ανάμεσα στον ΕΛΑ (που προϋπήρξε) και στη 17N. Μπορεί κανείς να τις δει καθαρά στα κείμενα των οργανώσεων. Διαφορές ιδεολογικές και πολιτικές, ακόμα και σε ζητήματα τακτικής του ένοπλου αγώνα. Υπήρξε συζήτηση πάνω σ' αυτές τις διαφορές, από τις οποίες άλλες ήταν σημαντικές και άλλες όχι. Κάποιες διαφορές, ακόμα και σημαντικές (π.χ. αν το αντάρτικο θα είχε ως βάση ανάπτυξης το βουνό ή την πόλη ή αν οι ένοπλες ενέργειες πρέπει να είναι κυρίως μεγάλες και αιματηρές ή κυρίως συμβολικές), είχαν βρει το δρόμο τους για να συμφωνηθούν.

Αυτό, όμως που τορπίλισε την ενωτική διαδικασία και έβαλε τέλος στη διαδικασία των συζητήσεων ήταν η ανένδοτη απαίτηση των εκπροσώπων της μετέπειτα 17N για τη μορφή οργάνωσης, που οδηγούσε στη δημιουργία μιας πυραμιδικής μορφής οργάνωσης. Ο ΕΛΑ δεν μπορούσε να συμφωνήσει σε κάτι τέτοιο. Για τον ΕΛΑ κάθε άτομο εναποθέτει στην οργάνωση τη συνείδηση, τις επιθυμίες, τις δυνατότητες

του, αλλά δεν έχει μόνο καθήκοντα, έχει και δικαιώματα. Ίσα δικαιώματα. Η προσπάθεια κάθε πυρήνα του ΕΛΑ ήταν να γίνει αυτόνομος και αυτοδύναμος στο ιδεολογικό, πολιτικό και οργανωτικό επίπεδο.

9) Ο ΕΛΑ στην 20χρονη δράση του έχει πραγματοποιήσει εκατοντάδες βομβιστικές επιθέσεις και έχει αναλάβει την ευθύνη για 2 εκτελέσεις, αυτή του Μπάμπαλη το 1978 και του αστυνομικού Βέλλιου το 1994 μαζί με την 1η Μάη. Ήταν στρατηγική επιλογή της οργάνωσης να κάνει βομβιστικές επιθέσεις σε υλικούς στόχους περισσότερο και όχι εκτελέσεις παραγόντων της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας;

Ο ΕΛΑ ανέλαβε την ευθύνη της εκτέλεσης του βασανιστή Μπάμπαλη. Ο θάνατος του Βέλλιου δεν ήταν στοχευμένος αλλά τυχαίος και η οργάνωση ανέλαβε την ευθύνη της ενέργειας και των συνεπειών της.

Ήταν στρατηγική επιλογή της οργάνωσης οι βομβιστικές επιθέσεις σε υλικούς στόχους και μάλιστα σε στόχους επιχειρησιακής ευκολίας. Η ένοπλη προπαγάνδα, όταν γίνεται από οργανώσεις που δεν έχουν πλατιά κοινωνική επιρροή, εμπεριέχει έτσι κι αλλιώς τον κίνδυνο της δημιουργίας μιας απόστασης ανάμεσα στη μαχόμενη οργάνωση και το λαό. Όσο πιο θεαματικές και δύσκολες είναι οι ενέργειες τόσο μεγαλώνει αυτή η απόσταση. Ο λαός μπορεί να αισθάνεται ικανοποίηση, όμως περιορίζεται σε ρόλο θεατή και χειροκροτητή, θεωρώντας ότι αυτές είναι ενέργειες για μια χούφτα τολμηρούς και εξασκημένους αγωνιστές και όχι για τον κάθε απλό άνθρωπο. Η επιχειρησιακή τακτική του ΕΛΑ ήθελε να στείλει το μήνυμα ότι τέτοιες ενέργειες μπορεί να κάνει ο καθένας.

10) Μετά το θάνατο του Τσουτσουβή στις 15 Μαΐου 1985 στο Γκούζη σε συμπλοκή με 3 αστυνομικούς, στην οποία επίσης σκοτώθηκαν και οι τρεις, η οργάνωση σε μεταγενέστερη προκήρυξη είχε δηλώσει ότι ο Τσουτσουβής ήταν μέλος της. Ο Τσουτσουβής μετά το θάνατό του έγινε γνωστό ότι είχε ιδρύσει την οργάνωση Αντικρατική Πάλη, η οποία είχε αναλάβει την ευθύνη για την εκτέλεση του εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεοφανόπουλου την 1η Απριλίου 1985. Υπήρξε κάποια διάσπαση στον ΕΛΑ και αν ναι γιατί;

Ο Χρήστος Τσουτσουβής υπήρξε μέλος του ΕΛΑ. Ήταν πραγματικό παλικάρι. Αφοσιωμένος στον αγώνα, πέρασε γρήγορα στην παρανομία. Το 1979 έγινε μια συνδιάσκεψη της οργάνωσης, με συμμετοχή συντρόφων που επιλέχτηκαν από τους πυρήνες της. Μετά από συζητήσεις μιας εβδομάδας, αυτό το σώμα κατέληξε να προτείνει στην οργάνωση ένα πρόγραμμα δράσης, που ήταν μεν αναβαθμισμένο όσον αφορά τις ενέργειες, άφηνε όμως την ίδια οργανωτική δομή και την ίδια πολιτική κατεύθυνση. Αυτό δεν κάλυπτε τον Τσουτσουβή, μολονότι συμμετείχε στην συνδιάσκεψη. Έτσι, αποχώρησε ξαφνικά, με τους χειρότερους όρους. Μαζί του αποχώρησαν αρκετοί σύντροφοι. Ο Τσουτσουβής, όντας επαναστάτης και παλικάρι όπως είπα, θεωρούσε πως θα δημιουργήσει μια οργάνωση με την πολιτική κατεύθυνση του ΕΛΑ και την επιχειρησιακή δράση της 17Ν. Οι υπόλοιποι που αποχώρησαν, όμως, απλώς έψαχναν μια ευκαιρία για να αποστρατευτούν. Μετά από πέντε χρόνια δράσης, ορθωνόταν μπροστά τους σαν εφιάλτης η προοπτική ότι ο αγώνας δεν έχει ημερομηνία λήξης, παρά μόνο το φυσικό θάνατο του καθένα. Επέλεξαν τον πολιτικό θάνατο και ο Χρήστος Τσουτσουβής πολύ σύντομα έμεινε με έναν πολύ μικρό πυρήνα αγωνιστών. Επαναλαμβάνω, όμως: Ο Τσουτσουβής ήταν επαναστάτης και παλικάρι.

11) Γιατί υπήρξε συνεργασία μεταξύ ΕΛΑ - 1ης Μάη* το 1990;

Έγιναν εξαντλητικές συζητήσεις ανάμεσα σε εκπροσώπους των δύο οργανώσεων που κατέληξαν σε συμφωνία συγχώνευσής τους υπό το όνομα ΕΛΑ, αφού προηγουμένως υπήρξε μια περίοδος κοινής δράσης, στην οποία εμφανιζόταν με τα ονόματα των δυο οργανώσεων. Ήταν η τελευταία προσπάθεια ενίσχυσης της επιχειρησιακής δυνατότητας του ΕΛΑ, πριν τερματίσει τη δράση του το 1995. Προσωπικά δεν βρίσκω κάποια ιδιαίτερη πολιτική σημασία σ' αυτή τη συνεργασία. Ο κύκλος είχε ήδη κλείσει και τέτοιες ενέργειες δεν μπορούσαν να τον ξανανοίξουν. Το πρόβλημα ήταν πολιτικό, δεν ήταν επιχειρησιακό.

12) Γιατί τερματίστηκε η δράση του ΕΛΑ το 1995;

Κατά τη γνώμη μου έπρεπε να είχε τερματιστεί πιο πριν. Τουλάχιστον το 1993. Η οργάνωση είχε συρρικνωθεί και έτσι κι αλλιώς δε θα μπορούσε για μεγάλο διάστημα να έχει την επιχειρησιακή δράση που είχε. Πολιτικά, αυτή η δράση δεν είχε τον ίδιο αντίκτυπο με το παρελθόν. Η προσδοκία ότι ο ΕΛΑ θα δρούσε παραδειγματικά και θ' αποτελούσε είτε πόλο συσπείρωσης νέων αγωνιστών είτε «πυροδότης» για τη δημιουργία νέων ομάδων και οργανώσεων που θα δρούσαν στην ίδια κατεύθυνση, διαψεύστηκε μετά την αποχώρηση του Χρήστου Τσουτσουβή και την αποστράτευση τόσων μελών της οργάνωσης. Υπήρχε μια συνεχής πορεία πολιτικού και επιχειρησιακού αδυνατίσματος της οργάνωσης. Μετά την σύμπραξη με την 1η Μάη έγιναν δυο ενέργειες υψηλού στόχου, όμως επί της ουσίας τίποτα δεν είχε αλλάξει. Το 1995, η διακοπή της δράσης του ΕΛΑ, μετά από είκοσι χρόνια συνεχούς επαναστατικής παρουσίας, ήταν μια επιβεβλημένη πολιτική κίνηση, όσο πόνο και αν επέφερε στα εναπομείναντα μέλη της οργάνωσης. Πρέπει, όμως, να τονιστεί ότι αυτό έγινε οργανωμένα, χωρίς να αφηθεί το παραμικρό ίχνος, χωρίς να εκτεθεί κανένας άνθρωπος, είτε μέλος της οργάνωσης, είτε της «περιφέρειας» που κατά καιρούς στήριζε την οργάνωση. Δεν βρήκαν γιάφκες, δεν βρήκαν το παραμικρό πειστήριο και στο τέλος αναγκάστηκαν να κατασκευάσουν κάτι άθλιους ψευδομάρτυρες, τους οποίους ούτε το αστικό δικαστήριο δεν μπορούσε να πιστέψει.

13) Το 2003, όταν σε συνέλαβαν, ανέλαβες την πολιτική ευθύνη για τη συμμετοχή σου στον ΕΛΑ. Γενικότερα το ζήτημα της πολιτικής ανάληψης ευθύνης έχει προκαλέσει σφοδρές διαμάχες και αντιπαραθέσεις μέσα στον α/α χώρο και στον ευρύτερο αντικαπιταλιστικό χώρο αλλά και ανάμεσα στους πολιτικούς κρατούμενους σε όλες τις υποθέσεις, ΕΛΑ, 17Ν, Επαναστατικός Αγώνας.

Στη Ευρώπη ήταν πάγια παράδοση των μελών των οργανώσεων αντάρτικου να αναλαμβάνουν την πολιτική ευθύνη της συμμετοχής τους στις οργανώσεις τους, μετά τη σύλληψή τους, χωρίς να κοιτάνε τα στοιχεία της δικογραφίας όπως θεωρείται κατά παράδοση ότι πρέπει να γίνεται στην Ελλάδα. Αυτή η "παράδοση" της μη ανάληψης πολιτικής ευθύνης στην Ελλάδα έσπασε για πρώτη φορά το 1998 με τη σύλληψή μου για μια απόπειρα έκρηξης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Βιομηχανίας, μετά στις υποθέσεις 17Ν και ΕΛΑ και σε επίπεδο οργανώσεων με τον Επαναστατικό Αγώνα το 2010. Τι σημαίνει για σένα η ανάληψη πολιτικής ευθύνης;

Κατ' αρχάς να σε διορθώσω σε κάτι. Η παράδοση της ανάληψης πολιτικής ευθύνης υπάρχει πολύ πριν εμφανιστούν οι οργανώσεις του αντάρτικου πόλης, τη δεκαετία του '60 και μετά. Και ειδικά στη χώρα μας, αυτή την παράδοση την τίμησαν με το αίμα τους εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες κομμουνιστές. Άνδρες και γυναίκες, νέοι και γέροι. Την τίμησαν σε μια εποχή που η ανάληψη της πολιτικής ευθύνης και η υπεράσπιση της πολιτικής τους ένταξης στο ΚΚΕ και στις μετωπικές του οργανώσεις, σήμαινε φριχτά βασανιστήρια, εξορία, φυλακή, εκτελεστικό απόσπασμα. Θυμάμαι μια φράση που είπε ο Μενέλαος Λουντέμης, όταν ο

στρατοδίκης του είπε να κάνει μια δήλωση αποκήρυξης του ΚΚΕ για να γυρίσει στη γυναίκα του και στο παιδί του: «Χρειάστηκαν εκατομμύρια χρόνια για να γίνουν τα τέσσερα πόδια δύο. Δεν θα τα κάνω πάλι τέσσερα εγώ».

Θυμάμαι και μια συζήτηση που είχαμε στο φουαγιέ του αμφιθεάτρου του Παντείου με τον σύντροφο Ρολφ Χάισλερ, πρώην πολιτικό κρατούμενο της RAF, που φυλακίστηκε για περίπου 25 χρόνια. Όταν τέθηκε από κάποιον στην ομήγυρη το θέμα περί ανάληψης της πολιτικής ευθύνης ή μη ανάληψης, μας κοιτούσε απορημένος. Δεν μπορούσε να καταλάβει πώς είναι δυνατόν να τίθεται τέτοιο δίλημμα. Η ανάληψη της πολιτικής ευθύνης είναι υποχρέωση του επαναστάτη. Θεωρώ καθήκον του επαναστάτη να αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη της ένταξής του και να υπερασπίζεται την οργάνωσή του στα αστικά δικαστήρια, όποιο και αν είναι το κόστος.

Θυμάμαι με πόση πίκρα και οργή παρακολουθούσα εκείνο το άθλιο θέαμα του καλοκαιριού του 2002, με τις συλλήψεις των φερόμενων ως μελών της 17N. Όπως θυμάμαι τη χαρά και την ικανοποίηση που αισθάνθηκα όταν εμφανίστηκε ο σύντροφος Δημήτρης Κουφοντίνας και με επαναστατική υπερηφάνεια ανέλαβε την πολιτική ευθύνη για τη συμμετοχή του στη 17N, καθαρίζοντας μεμιάς όλη τη λάσπη που είχε συσσωρευτεί και αλλάζοντας ριζικά το κλίμα μέσα στην ελληνική κοινωνία.

Και η δική σου ανάληψη ευθύνης για το υπουργείο Ανάπτυξης ήταν μια ανάσα ζωής κι ένα καίριο χτύπημα στην αδιέξοδη υποτακτική στάση, όπως φυσικά και η ανάληψη της πολιτικής ευθύνης που κάνατε για τον Επαναστατικό Αγώνα το 2010 θυμίζοντας την παράδοση που διαχρονικά διαμόρφωσαν –ακόμα και στις πιο σκληρές συνθήκες– οι αγωνιστές του επαναστατικού κινήματος. Όσο για μένα, όταν ήρθαν και με συνέλαβαν, είχα ήδη πάρει την απόφαση να αναλάβω την πολιτική ευθύνη για την συμμετοχή μου στον ΕΛΑ. Και αυτό το γνώριζαν οι πρώην σύντροφοί μου στην οργάνωση. Ήταν το ελάχιστο που μπορούσα να κάνω με τις μικρές μου δυνάμεις, όχι μόνο για να υπερασπιστώ την προσωπική επαναστατική μου τιμή και αξιοπρέπεια, αλλά κυρίως για να υπερασπιστώ την ιστορία του ΕΛΑ και τη μνήμη του δολοφονημένου συντρόφου και φίλου Χρήστου Κασίμη. Η επίκληση της «σκευωρίας» σε τέτοιου τύπου πολιτικές δίκες δεν είναι παρά πολιτική ήττα, τόσο σε προσωπικό επίπεδο για τον κάθε αγωνιστή όσο και για ολόκληρο το κίνημα που έχει βρεθεί κάποιες φορές υποχρεωμένο να δικαιολογεί τα αδικαιολόγητα.

Για μένα, η μόνη συνεπής πολιτική στάση που μπορεί να έχει ένας αγωνιστής σε περίπτωση σύλληψης είναι η ανάληψη της πολιτικής ευθύνης που αναλογεί στη δράση του. Ειδικά για την ανάληψη της πολιτικής ευθύνης σε περιπτώσεις συμμετοχής σε επαναστατικές ή ένοπλες οργανώσεις, όπως ο ΕΛΑ στον οποίο ανήκα εγώ, είναι από μόνη της μια επαναστατική επιθετική κίνηση, που στόχο έχει τη συνέχιση του αγώνα σε συνθήκες εγκλεισμού. Η υπεράσπιση της οργάνωσης στην οποία ανήκα ήταν ένα πολιτικό χρέος που –όπως προείπα– ανέλαβα πολύ πριν από τη σύλληψή μου και που απαιτούσε την ανάληψη της πολιτικής ευθύνης για τη συμμετοχή μου, την ώρα της πιθανής σύλληψής μου.

Η κυρίαρχη «δικαιοσύνη», με τους νόμους, τα δικαστήρια και τους δικαστές της, κάθε άλλο από ανεξάρτητη είναι. Υπερασπίζεται το δίκαιο αυτών που έχουν κάθε συμφέρον να διατηρηθεί η τάξη και να αναπαράγεται η ταξική κοινωνία της ανισότητας και της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο. Οι «δίκαιες δίκες» είναι γι' αυτούς που αποδέχονται τη νομιμότητα του συστήματος. Η οργάνωσή μου προπαγάνδιζε την ανατροπή αυτού του κόσμου και στόχευε με τις ενέργειές της το σύστημα που στηρίζει και προστατεύει τα συμφέροντα της άρχουσας

τάξης. Πώς θα ήταν δυνατό να κρατήσω ακέραια στάση, αν αγωνιζόμουν ταυτόχρονα για την επανάσταση και για τη δικαίωση του συστήματος της δικαιοσύνης μέσα από μια δήθεν δίκαιη δίκη;

14) Η στάση της επίσημης καθεστωτικής και κοινοβουλευτικής αριστεράς, του ΚΚΕ, του ΚΚΕ εσωτερικού και αργότερα του Συνασπισμού απέναντι στο αντάρτικο πόλης, ήταν και εξακολουθεί να είναι ότι πρόκειται για “προβοκάτορες” που εκπορεύονται από ξένα και ντόπια κέντρα εξουσίας. Ποια ήταν η στάση της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, της λεγόμενης άκρας αριστεράς απέναντι στο αντάρτικο πόλης;

Δεν θα ήταν σωστό να τσουβαλιάσουμε όλη την Εξωκοινοβουλευτική Αριστερά ή την Άκρα Αριστερά. Υπήρχαν και υπάρχουν οργανώσεις που μολονότι δεν περιλάμβαναν την ένοπλη δράση στην τακτική τους, δεν είχαν εχθρική στάση απέναντι στο ένοπλο. Ήταν η μειοψηφία, όμως. Η πλειοψηφία είχε εχθρική στάση, ακόμα και όταν δεν ξέπεφτε στο επίπεδο της «πρακτορολογίας» και της «προβοκατορολογίας».

Αυτό, όμως, ισχύει (και σε σημαντικό βαθμό θα έλεγα) και για τον αναρχικό/αντιεξουσιαστικό χώρο και για το χώρο της Αυτονομίας, που είχε κάποιες εκφράσεις παλιότερα στην Ελλάδα. Κάποτε, «εξαρχειώτικοι κύκλοι» κατηγόρησαν τον ΕΛΑ ότι ήταν υποχείριο της ΚGB και ο ΕΛΑ τους απάντησε με μια προκήρυξη που είχε μέσα 10 ρούβλια! Κι όταν ο Επαναστατικός Αγώνας έκανε την επίθεση με καλάζνικοφ εναντίον των ΜΑΤ στο υπουργείο Πολιτισμού, ακούστηκαν τα μύρια όσα ενάντια στην ενέργεια της οργάνωσης. Μέχρι και ότι με την ενέργειά του αυτή... σταμάτησε τη νεολαϊστική εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 τον κατηγόρησαν! Για να μη θυμίσω τις χυδαιότητες που γράφτηκαν από αναρχικούς μετά την εκτέλεση των δύο νεοαζί στο Νέο Ηράκλειο από τις «Μαχόμενες Λαϊκές Επαναστατικές Δυνάμεις».

15) Ποια ήταν η άποψη του ΕΛΑ για τα καθεστώτα του «υπαρκτού σοσιαλισμού»;

Κατά την άποψή σας ποια θα ήταν τα κοινωνικοπολιτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά μιας κομμουνιστικής κοινωνίας; Αυτό που ξεκίνησε ως η πρώτη απόπειρα του προλεταριάτου να οικοδομήσει το σοσιαλισμό, είχε καταλήξει σε ένα κρατικό καπιταλισμό (με σοσιαλιστικό προσωπείο), πολύ πριν αυτό το σύστημα καταρρεύσει, στα τέλη της δεκαετίας του '80. Όπως είπα, ο ΕΛΑ ανήκε στη μαρξιστική παράδοση, στο κομμουνιστικό ρεύμα του εργατικού κινήματος. Ουδέποτε μηδένισε τον κοσμοϊστορικό χαρακτήρα της Οκτωβριανής Επανάστασης και τα επιτεύγματα που πέτυχε ο σοβιετικός λαός στο δρόμο της σοσιαλιστικής οικοδόμησης. Όλη αυτή την επαναστατική διαδικασία την έβλεπε κριτικά. Στο μανιφέστο του δεν κατέληξε σε μια συγκροτημένη κριτική αυτής της πορείας, γιατί υπήρχαν διστάμενες απόψεις. Κατέληξε, όμως, σε ένα αρκετά αναλυτικό περίγραμμα για το πώς φαντάζεται τη μετεπαναστατική κοινωνία.

Λαϊκή εξουσία και σοσιαλισμός ήταν το πρόταγμα του ΕΛΑ. Η Λαϊκή εξουσία αναφέρεται στο εποικοδόμημα, τη μορφή του κράτους που θα οικοδομήσουν οι νικήτριες επαναστατικές τάξεις. Σοσιαλισμός είναι η οικονομική βάση του νέου συστήματος, η οποία καθορίζει και τις σχέσεις ανάμεσα στις τάξεις. Θα ήθελα, λοιπόν, για να υπάρχει μια ακριβής αποτύπωση των θέσεων του ΕΛΑ για τη νέα κοινωνία, να παραπέμψω το σχετικό κεφάλαιο από το μανιφέστο του [ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – Α. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ (σελ. 25-31 του βιβλίου που εκδόθηκε)].

16) Τι σήμαινε για τον ΕΛΑ η πτώση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» το 1989;

Για τον ΕΛΑ δεν σήμαινε κάτι ιδιαίτερο. Υπήρχε στην οργάνωση η άποψη ότι δεν επρόκειτο περί κατάρρευσης του «υπαρκτού σοσιαλισμού» το 1989, αλλά για μια διαδικασία συσσώρευσης ποσοτικών αλλαγών που κορυφώθηκε σε ποιοτική αλλαγή του καθεστώτος. Έτσι μπορώ να πω ότι το 1989 δεν επηρέασε καθόλου την οργάνωση. Αλλά ήταν τα προβλήματα του ΕΛΑ εκείνη την περίοδο, που ήταν υπαρξιακά, όπως έχω εξηγήσει.

Για την προοδευτική ανθρωπότητα, όμως, η κατάρρευση του 1989 σήμαινε πολλά. Γιατί, δυστυχώς, η προοδευτική ανθρωπότητα νόμιζε ότι αυτά τα καθεστώτα ήταν σοσιαλιστικά και ότι αυτό που κατέρρευσε ήταν ο σοσιαλισμός. Οι αστικές δυνάμεις δεν έχασαν την ευκαιρία να περάσουν στην αντεπίθεση, επιδιώκοντας όχι απλώς την ηγεμονία, αλλά την καταθλιπτική κυριαρχία. Ο ρεφορμισμός βρήκε τη δικιά του ευκαιρία να τραβήξει πιο δεξιά. Τα πάντα σε κοινωνικό επίπεδο μετατοπίστηκαν προς τα δεξιά.

Από μια άλλη άποψη, όμως, περισσότερο αντικειμενική, μπορεί κανείς να πει ότι έφυγε από τη μέση ένα νεφέλωμα που σκορπούσε σύγχυση και βοηθούσε το ρεφορμισμό και την αντεπανάσταση. Μόνο που πρέπει να υπάρξουν εκείνες οι δυνάμεις που θα στήσουν τον επιστημονικό σοσιαλισμό στο επαναστατικό του βάθρο, δίνοντας και πάλι στην εργατική τάξη όραμα και προοπτική. Αυτό ακόμα δεν έχει γίνει, κι έτσι υπάρχει ένα τεράστιο επαναστατικό πολιτικό κενό.

17) Υπήρξε η αίσθηση ότι είχε επιτευχθεί μια γενικότερη ήττα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς στα τέλη της δεκαετίας του '80 στα επαναστατικά κινήματα. Π. χ. στα τέλη της δεκαετίας του '80 το δυτικοευρωπαϊκό αντάρτικο πόλης, οι Ερυθρές Ταξιαρχίες, η RAF, η Action Direct είχαν παρακμάσει ή είχαν εξαρθρωθεί. Αν ναι, πού οφείλεται κατά τη γνώμη σου αυτή η ήττα και η παρακμή;

Αυτό που ονομάζεις αίσθηση είναι μια πραγματικότητα. Υπήρξε μια πολιτική ήττα. Όμως δεν είναι μόνο η πολιτική ήττα των ένοπλων κινήματων ή οργανώσεων. Μήπως δεν ηττήθηκαν και οι μη ένοπλες επαναστατικές οργανώσεις; Το να μένουμε μόνο στο ένοπλο, μάς στενεύει τον ορίζοντα για μια ολοκληρωμένη ανάλυση και μπορεί ακόμα και να μας παγιδέψει σε μια φετιχιστική αντιμετώπιση του ένοπλου. Εννοώ, να μας παγιδέψει σε μια αντίληψη που θα λέει ότι η μόνη μορφή αγώνα που υπάρχει είναι οι ένοπλες ενέργειες από αριθμητικά μικρές οργανώσεις. Κάτι τέτοιο θα άφηνε το κοινωνικό πεδίο ελεύθερο στη δράση της αστικής τάξης και του ρεφορμισμού, που θα αποκαθιστούσαν τον απόλυτο ιδεολογικό, πολιτικό και οργανωτικό έλεγχο τους πάνω στα εργατικά και λαϊκά στρώματα. Θυμίζω ότι ο ΕΛΑ δεν είχε μονομερή προσανατολισμό στις ένοπλες ενέργειες, αλλά στήριζε και ανέπτυξε τη δράση του σ' ένα τρίπτυχο: Αντιπληροφόρηση, μαζικό κίνημα, ένοπλες ενέργειες.

Επανερχόμενος στο ερώτημα και αφού διευκρινίσω ότι δεν μπορώ να καταθέσω μια ολοκληρωμένη απάντηση για την ιστορική διαδρομή που οδήγησε στη μεγάλη οπισθοχώρηση, που φάνηκε καθαρά στα τέλη της δεκαετίας του '80, θα περιοριστώ να πω ότι έκλεισε ένας ιστορικός κύκλος. Όταν, όμως κλείνει ένας κύκλος, ανοίγει ένας καινούργιος. Κινητήρας της Ιστορίας είναι η ταξική πάλη. Και έχουμε καθήκον, σ' αυτό τον καινούργιο κύκλο που ανοίγει, όχι απλά να είμαστε παρόντες ως δρώντα πρόσωπα και ομάδες, αλλά να είμαστε παρόντες με εκείνα τα επαναστατικά προτάγματα κι εκείνες τις πολιτικές προτάσεις που θα βοηθήσουν την ταξική πάλη να αναπτυχθεί και να πάρει συγκρουσιακό και επαναστατικό χαρακτήρα.

18) Μια ερώτηση με δυο σκέλη. Πιστεύεις ότι το αντάρτικο πόλης έχει λόγο ύπαρξης σήμερα στην Ελλάδα, ιδιαίτερα μετά το 2010 που η χώρα έχει υπαχθεί στην εξουσία των υπερεθνικών οργανισμών ΔΝΤ, ΕΚΤ, Ε.Ε, ΕΜΣ; Και δεύτερον, αν πιστεύεις ότι το αντάρτικο πόλης έχει επίσης λόγο

ύπαρξης στις χώρες του καπιταλιστικού κέντρο, στις ΗΠΑ, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα σήμερα στην εποχή της οικονομικής κρίσης και της ρευστότητας που χαρακτηρίζει επίσης την εποχή μας; Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για μια κοινωνική επανάσταση για την ανατροπή του καπιταλισμού και του κράτους και τη οικοδόμηση της κομμουνιστικής κοινωνίας; Είναι απαραίτητος ο ένοπλος αγώνας για έναν επαναστατικό κοινωνικό μετασχηματισμό σήμερα; Θα ήταν αναχρονιστικό να μιλάγαμε σήμερα για μια “έφοδο στα χειμερινά ανάκτορα” ή με άλλα λόγια για μια ένοπλη κατάληψη των κέντρων αποφάσεων της εξουσίας από μια ένοπλη λαϊκή επαναστατική δύναμη;

Πριν από μερικά χρόνια, απ’ αφορμή μια συζήτηση που έγινε στο Πολυτεχνείο στο πλαίσιο των «Κινήσεων Αλληλεγγύης στους Πολιτικούς Κρατούμενους» (αν θυμάμαι καλά, ήταν το κύκνειο άσμα τους), έγραψα ένα άρθρο-παρέμβαση, το οποίο έστειλα για δημοσίευση στην «Κόντρα» (δημοσιεύτηκε στις 16 Ιούνη του 2007). Θα ξεκινήσω, λοιπόν, παραθέτοντας ένα μεγάλο απόσπασμα από εκείνο το άρθρο. Η δημόσια συζήτηση για το «ένοπλο» έχει τους περιορισμούς της, τουλάχιστον για μένα, που πάντα πίστευα και πάντα λειτουργούσα με την πεποίθηση ότι τέτοιες συζητήσεις δεν έχουν νόημα αν δεν συνυπάρχουν με το «δια ταύτα».

Θα τοποθετηθώ, λοιπόν, έστω και περιεκτικά, με σκοπό να βοηθήσω την έναρξη μιας συζήτησης, σε μερικά ζητήματα που αποτελούν μαύρη προπαγάνδα όχι μόνο του αστικού κράτους αλλά ιδιαίτερα των ρεφορμιστών.

- Είναι απαραίτητη η λαϊκή και η επαναστατική βία για την καταστροφή της αστικής εξουσίας ή αποτελεί αρνητικό παράγοντα στο λαϊκό κίνημα; Αν ισχύει το δεύτερο, μήπως οι υποστηρικτές αυτής της θέσης είναι καλυμμένοι οπαδοί της στρατηγικής αντίληψης για βαθμιαία, ειρηνική μεταλλαγή του καθεστώτος της αστικής εξουσίας; -
- Υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στις ένοπλες οργανώσεις και το λαϊκό κίνημα, υπήρχε αντίθεση μέσα στις ένοπλες οργανώσεις ανάμεσα στην ένοπλη πρακτική και τη συμμετοχή στο μαζικό κίνημα;
- Πίστευαν οι ένοπλες οργανώσεις ότι ήταν «ο επαναστατικός φορέας»; Είχαν κάποιο σχέδιο ή η πρακτική τους ήταν αποτέλεσμα φετιχισμού των όπλων;

Η ελληνική αστική τάξη έχει σαν κύριο μέλημά της την εδραίωση και επέκταση της εξουσίας της, ενάντια στα συμφέροντα των εκμεταλλευόμενων τάξεων και στρωμάτων. Έχει καθορίσει την πολιτική έκφραση των συμφερόντων της σ’ ένα ενιαίο πολιτικό σύστημα, έχει οικοδομήσει ένα ολόκληρο σύστημα κοινωνικών σχέσεων και τρόπου ζωής και μέσω της ιδεολογικής της κυριαρχίας έχει μπάσει στη συνείδηση των εκμεταλλευόμενων κοινωνικών τάξεων την αυταπάτη, ότι είναι δυνατόν να καταληφθεί η εξουσία από τις δυνάμεις του λαϊκού κινήματος, με ενδεχόμενη εκλογική νίκη.

Η αστική τάξη δεν στηρίζει την εξουσία της μόνο στην οικονομική της κυριαρχία, αλλά έχει σαν εγγυητή της το οργανωμένο και ένοπλο κράτος. Κάθε της ενέργεια στηρίζεται στη βία, ακόμα και όταν αυτή η βία δεν εμφανίζεται με τις τυπικές της μορφές. Έχει βάλει τα όρια στα οποία επιτρέπει τη δράση των κοινωνικών δυνάμεων, τα οποία και στενεύει συνεχώς. Επικαλείται την «έννομο τάξη» ως δημιουργήμα της «Δικαιοσύνης» και τη βία του κράτους ως συνέπεια εφαρμογής των νόμων, ενώ συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Νομιμοποιεί τη βία του κράτους δημιουργώντας νόμους και αναθέτει την εφαρμογή τους σε καλοπληρωμένους υπαλλήλους. Νόμους που έχουν αρκετή ελαστικότητα και ασάφεια, ώστε να

υπάρχει η δυνατότητα διαφορετικής ερμηνείας για τους «έχοντες και κατέχοντες». Όταν θεωρεί ότι κινδυνεύει, δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει τα ένοπλα όργανά της για τρομοκρατία, αποκάλυπτη βία, σφαγή. Είναι πολλά και γνωστά τα παραδείγματα, στην Ελλάδα και αλλού, που έδειξαν τις τραγικές συνέπειες της αυταπάτης της ειρηνικής μεταλλαγής της αστικής εξουσίας.

Μήπως έχει αλλάξει τίποτα στην εποχή μας; Μήπως πλέον έχουν διευρυνθεί οι δυνατότητες ελεύθερης πολιτικής δράσης και κατά συνέπεια ειρηνικής μετεξέλιξης της αστικής εξουσίας σε λαϊκή εξουσία; Αρκεί να αναφέρουμε ένα μόνο παράδειγμα: Μολονότι τα κοινωνικά και επαναστατικά κινήματα στον ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο έχουν υποχωρήσει την τελευταία εικοσαετία, το κρατικό οπλοστάσιο, επικαλούμενο τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» έχει εξελιχθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ελέγχει κάθε πτυχή της κοινωνικής δραστηριότητας. Η αστική δημοκρατία της σημερινής εποχής θυμίζει καρικατούρα της αστικής δημοκρατίας της περιόδου ανάπτυξης των ένοπλων κινήματων. Είναι ο φόβος μπροστά στο μέλλον που κάνει την αστική τάξη να παίρνει τέτοια μέτρα σε κρατικό επίπεδο. Μόνο καλυμμένοι οπαδοί του αστικού συστήματος τολμούν να μιλούν, ειδικά σήμερα, για ειρηνική (κοινοβουλευτική) μεταλλαγή του καθεστώτος της αστικής εξουσίας. Τέτοιοι, όμως, υπήρχαν σε όλες τις εποχές. Επομένως, και ως προς αυτό τίποτα δεν έχει αλλάξει στην ουσία. Αλλάζουν μόνο οι μορφές εμφάνισης των πολιτικών ρευμάτων.

Ο ρεφορμισμός είναι ένα ιστορικό φαινόμενο που σαν γέννημα και θρέμμα της αστικής κοινωνίας δεν πρόκειται να εκλείψει παρά μόνο με την ανατροπή αυτής της κοινωνίας. Μέχρι τότε θα αποτελεί συστατικό στοιχείο του λαϊκού κινήματος. Και βέβαια, ο ρεφορμισμός παίρνει πολλές πολιτικές μορφές, δεν είναι μονοσήμαντος. Όσοι σήμερα, με τα λόγια και τις πράξεις τους, σπρώχνουν το λαϊκό κίνημα στο να σεβαστεί την αστική νομιμότητα οδηγούν τους αγώνες σε αξιοθρήνητη χρεοκοπία. Όσοι σήμερα είναι εχθρικοί και εναντιώνονται στην αντίληψη και την πρακτική εκδήλωσης και προ-ώθησης της λαϊκής επαναστατικής βίας σύντομα θα μετατραπούν σε συμπληρωματική καθεστωτική δύναμη (αν δεν έχουν μετατραπεί ήδη).

Οι ανοιχτοί κι αποκάλυπτοι ρεφορμιστές έχουν την πολιτική τόλμη (ή μάλλον, το πολιτικό θράσος) να δηλώνουν ότι η αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία είναι το «καλύτερο πολίτευμα», που δίνει τη δυνατότητα να εκφραστεί σε πολιτικό επίπεδο ο ταξικός ανταγωνισμός. Τελειοποιώντας αυτό το σύστημα, μέσω των κοινοβουλευτικών διαδικασιών –λένε– θα φθάσουμε στο... σοσιαλισμό. Υπάρχουν, όμως, και οι καλυμμένοι ρεφορμιστές. Πολιτικές δυνάμεις που προσδίδουν στην επαναστατική ανατροπή το χαρακτήρα μιας μεταφυσικής διαδικασίας. Κατ' αυτές, η κατάληψη της εξουσίας μπορεί να πραγματοποιηθεί με μακρόχρονη κοινωνική πάλη, που από τη μια θα εκδημοκρατίσει το αστικό κράτος και, από την άλλη, θα εξυψώσει ιδεολογικά και υλικά τον λαό, ώστε την κατάλληλη «μελλοντική» στιγμή το λαϊκό κίνημα (με ποια εμπειρία, με ποιες υλικές δυνατότητες;) να προχωρήσει στη βίαιη ανατροπή του αστικού κράτους, που θα βρίσκεται σε λήθαργο! Μάλλον ελπίζουν, ότι αυτή τη φορά τα γυμνά στήθη που με ηρωισμό θα προταθούν θα είναι τόσα πολλά που θα εξαντληθούν οι σφαίρες των ένοπλων του αστικού κράτους.

Αυτή η θεωρία οδηγεί και σε ανάλογη πρακτική. Και οι δυο μαζί –θεωρία και πρακτική– όχι μόνο δεν οδηγούν πουθενά, αλλά αντίθετα δημιουργούν συνθήκες που επιτρέπουν στην αντίδραση να αντιμετωπίζει το λαϊκό κίνημα σε κάθε αγωνιστικό-δικαστικό βήμα του, να φρενάρει την ανάπτυξη της επαναστατικής συνείδησης και πρακτικής, να εγκλωβίζει τους λαϊκούς αγώνες στα αδιέξοδα του ρεφορμισμού, να αναπαράγει τελικά το κοινωνικό, ιδεολογικό και πολιτικό status

quo του καπιταλισμού και της αστικής δημοκρατίας. Το αστικό κράτος υπερασπίζεται με τη βία τα συμφέροντα της πλουτοκρατίας, όχι μόνο τα στρατηγικά της συμφέροντα αλλά και τα συγκυριακά (δείτε, για παράδειγμα, πώς αντιμετωπίστηκαν οι κινητοποιήσεις του τελευταίου χρόνου στο χώρο της εκπαίδευσης, είτε στους δασκάλους είτε στους φοιτητές).

Το αστικό κράτος δεν είναι ουδέτερη δύναμη, δεν είναι αποτέλεσμα «ισορροπίας των κοινωνικών ανταγωνισμών», αλλά είναι όργανο κυριαρχίας της αστικής τάξης. Γι' αυτό και δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει ποτέ τα οξυμένα προβλήματα του λαού, των εργατών, των εργαζομένων, της νεολαίας. Αυτή η πραγματικότητα οδηγεί στην αναγκαιότητα της βίαιης-επαναστατικής ανατροπής της αστικής εξουσίας. Αυτή η πραγματικότητα είναι που δημιουργεί τις πρωτοποριακές και επαναστατικές δυνάμεις που είναι προϊόντα του λαϊκού κινήματος και των αγώνων του, που υπάρχουν από πολύ καιρό στην Ελλάδα. Αυτές οι δυνάμεις έχουν συνειδητοποιήσει την ανάγκη να αντιπαρατάξουν την επαναστατική βία απέναντι στην κρατική βία, τρομοκρατία και καταπίεση, να ζυμώσουν αυτές τις ιδέες στο λαϊκό κίνημα, με τη συμμετοχή τους στους κοινωνικούς αγώνες, με αντιπληροφόρηση και με παραδειγματικές ενέργειες, που αντιστοιχούν στα προβλήματα της κοινωνίας, δυναμικά, με ένοπλη υποστήριξη ή ένοπλα.

Η άσκηση της λαϊκής και επαναστατικής βίας οξύνει τις πολιτικές και κοινωνικές αντιθέσεις, συντελεί στην ταξική συνειδητοποίηση των δυνάμεων του λαϊκού κινήματος και συνεισφέρει στην αποφασιστικότητα των κοινωνικών αγώνων. Αυτό το γεγονός έχει επιβεβαιωθεί και θα επιβεβαιώνεται σε κάθε λαϊκό και κοινωνικό αγώνα. Δεν υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στο λαϊκό κίνημα και σε όσους χρησιμοποιούν λαϊκή αντιβία ή επαναστατική βία. Η αντίθεση υπάρχει με τις «ηγεσίες» και τους «παράγοντες» των κοινοβουλευτικών και εξω-κοινοβουλευτικών πολιτικών δυνάμεων, που κάνουν συνεχώς δηλώσεις νομιμοφροσύνης στο αστικό κράτος και προπαγάνδα φοβική, παραπλανητική και καταστροφολογική, που στρεβλώνουν την πραγματικότητα, εξαπατούν την κοινωνία, στερώνουν την πολιτική διάθεση και πρωτοβουλία για αγώνα ενάντια στο καθεστώς και καταστρέφουν την ιστορική μνήμη, για λόγους υπεράσπισης και κατοχύρωσης της πολιτικής τους ύπαρξης. Ερμηνεύουν την ένταση της κρατικής βίας και τρομοκρατίας, που εντάσσεται στα σχέδια της ιμπεριαλιστικής και καπιταλιστικής εξουσίας, σαν «συνέπεια» της «εκτός ορίων δράσης», ενώ είναι προφανές ότι το καθεστώς χτυπάει όχι μόνον όταν υπάρχει κίνδυνος, αλλά προληπτικά κάθε λαϊκό και κοινωνικό αγώνα που θα μπορούσε να δημιουργήσει προϋποθέσεις για πραγματικό κίνδυνο ενάντιά του. Όταν δηλαδή η επαναστατική προοπτική από αφηρημένη συνθηματολογία εκφράζεται με πολιτική πρακτική των λαϊκών, κοινωνικών και επαναστατικών δυνάμεων. Οι ένοπλες οργανώσεις, με τις προκηρύξεις τους, με τα ιδεολογικοπολιτικά τους κείμενα, τα πληροφοριακά δελτία, πάντα αναφερόντουσαν στο λαϊκό κίνημα ως τον καθοριστικό παράγοντα της κοινωνικής αλλαγής. Μόνο η εργατική τάξη, που συνδέεται άμεσα με τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, και εκείνα τα κοινωνικά στρώματα που βιώνουν τη βαρβαρότητα του καπιταλισμού και δέχονται τη βία του αστικού κράτους μπορούν να τσακίσουν τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής και το αστικό κράτος και να απελευθερώσουν ολόκληρη την κοινωνία.

Το λαϊκό κίνημα σήμερα –και για πολύ καιρό ακόμα– δεν μπορεί να περιμένει να εκφράσει συνολικά και ομοιόμορφα τις ανάγκες του, τα προβλήματά του, καθώς και τον τρόπο για τη λύση τους και μετά να δράσει. Οι ένοπλες οργανώσεις, μικρό κομμάτι του λαϊκού κινήματος, με τα προβλήματα που υπάρχουν και που συνέχεια παρουσιάζονται, συμβάλλουν με τις δυνάμεις τους, αναπτύσσοντας έμπρακτη και συγκεκριμένη πολιτική δράση, στην οργάνωση των δυνάμεων του λαϊκού κινήματος για τη διεξαγωγή της σύγκρουσης με το σημερινό καθεστώς. Ο

αντίπαλος πρέπει να νικηθεί και στρατιωτικά, ο πολιτικός και ο στρατιωτικός αγώνας είναι ένα ενιαίο σύνολο και πρέπει να προχωράει συντονισμένα στον ταξικό πόλεμο. Κάθε οργανωμένη επαναστατική πολιτική δύναμη πρέπει να έχει συνείδηση ότι είναι ένα κομμάτι, ένα «στοιχείο» του κινήματος. Αν η νοοτροπία και η μεθοδολογία της είναι η πρακτική έκφραση της συνείδησής της ότι δεν αποτελεί το κέντρο του κινήματος και της επανάστασης, τότε δεν πρέπει να φοβάται τις επιμέρους συγκρούσεις και αντιθέσεις. Η τακτική που ακολουθούν οι επαναστατικές οργανώσεις στην κάθε συγκεκριμένη φάση που περνάει ο αγώνας πρέπει να αποσκοπεί στο πώς καλύτερα θα εξυπηρετηθούν οι στρατηγικές ανάγκες και να βασίζεται στις συγκεκριμένες συνθήκες, δυνάμεις και δυνατότητες που κάθε φορά υπάρχουν. Η όποια, όμως, τακτική πρέπει να έχει διαλεκτική σχέση με το στρατηγικό στόχο. Το ίδιο ισχύει για τις μορφές πάλης, όπως και για την επαναστατική πρακτική και θεωρία. Το ότι οι επαναστατικές οργανώσεις – και οι ένοπλες– θεωρούν ότι η ζύμωση των επαναστατικών ιδεών στο λαϊκό κίνημα είναι μορφή πάλης, ότι η αντιπληροφόρηση, η συμμετοχή στους κοινωνικούς αγώνες και στις κοινωνικές συγκρούσεις είναι αναγκαίες της πολιτικής τους πρακτικής, με την προϋπόθεση ότι εμπεριέχουν από την αρχή τη δυνατότητα – έστω και μακρινή– να οδηγήσουν στο στόχο, αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει κανένας φετιχισμός των όπλων. Με βάση αυτό το σκεπτικό, λοιπόν, στο οποίο επιμένω, δεν υπάρχει διαχωρισμός ανάμεσα στο «χθες» και στο «σήμερα» ως προς την αναγκαιότητα του ένοπλου αγώνα. **Ήταν, είναι και θα είναι αναγκαίος για την κατάκτηση της κοινωνικής απελευθέρωσης.**

**Η 1η Μάη ξεκίνησε τη δράση της με την απόπειρα εκτέλεσης του πρώην γραμματέα της ΓΣΕΕ Ραφτόπουλου το 1987 ο οποίος τραυματίστηκε. Τον Ραφτόπουλο τον είχε επιβάλει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ το 1985 πραξικοπηματικά για να ελέγξει τη ΓΣΕΕ και το συνδικαλιστικό κίνημα για να μην υπάρξουν αντιδράσεις όταν εγκαινίασε μια πολιτική λιτότητας (πάγωμα μισθών), μετά τη 2η εκλογική νίκη της το 1985.*

